

PROBABILITATI CONDITIONATE

1.

Intr-o clasa de elevi probabilitatea ca un elev cu ochii albastrii sa fie stangaci este $\frac{1}{3}$ iar probabilitatea ca un elev stangaci sa aiba ochii albastrii este $\frac{1}{2}$. Daca probabilitatea ca un elev sa nu fie nici stangaci si nici cu ochii albastrii este $\frac{4}{5}$, care este probabilitatea ca un elev sa fie si cu ochii albastrii si stangaci?

Solutie. Considerand evenimentele:

A : "evenimentul ca un elev sa aiba ochii albastrii"

S : "evenimentul ca un elev sa fie stangaci"

avem:

$$\left. \begin{aligned} P(A \cap S) &= P(S | A)P(A) = \frac{1}{3}P(A) \\ P(A \cap S) &= P(A | S)P(S) = \frac{1}{2}P(S) \end{aligned} \right\} \Rightarrow \begin{cases} P(A) = 3P(A \cap S) \\ P(S) = 2P(A \cap S) \end{cases} \quad (1)$$

$$P(A \cup S) = 1 - P(\overline{A \cup S}) = 1 - P(\bar{A} \cap \bar{S}) = 1 - \frac{4}{5} = \frac{1}{5} \quad (2).$$

Cum $P(A \cup S) = P(A) + P(S) - P(A \cap S)$, tinand cont de (1) si (2),
 obtinem $\frac{1}{5} = 3P(A \cap S) + 2P(A \cap S) - P(A \cap S)$, de unde rezulta

probabilitatea ceruta $P(A \cap S) = \frac{1}{20}$.

PROBABILITATI CONDITIONATE

2.

(Formula probabilitatii totale) Fie într-un câmp de probabilitate A_1, A_2, \dots, A_n o partiție a mulțimii evenimentelor elementare (un sistem complet de evenimente) și B un alt eveniment. Să se demonstreze formula:

$$P(B) = P_{A_1}(B)P(A_1) + P_{A_2}(B)P(A_2) + \dots + P_{A_n}(B)P(A_n).$$

Soluție. Fie E mulțimea evenimentelor elementare. Ținând cont de faptul că $E = A_1 \cup A_2 \cup \dots \cup A_n$ și evenimentele A_1, A_2, \dots, A_n sunt incompatibile, obținem:

$$\begin{aligned} P(B) &= P(B \cap E) = P[B \cap (A_1 \cup A_2 \cup \dots \cup A_n)] = \\ &= P[(B \cap A_1) \cup (B \cap A_2) \cup \dots \cup (B \cap A_n)] = \\ &= P(B \cap A_1) + P(B \cap A_2) + \dots + P(B \cap A_n) = \\ &= P_{A_1}(B)P(A_1) + P_{A_2}(B)P(A_2) + \dots + P_{A_n}(B)P(A_n) \end{aligned}$$

3.

Printre $m+n$ bilete de examen ($m, n \in \mathbb{N}^*$) m sunt favorabile. Studentii vin pe rând să tragă un bilet. Dintre primii doi studenți care are șansa mai mare să tragă un bilet favorabil?

Soluție. Considerând evenimentele :

$$\begin{cases} A: \text{"primul student trage un bilet favorabil"} \\ B: \text{"al doilea student trage un bilet favorabil"} \end{cases}$$

avem $P(A) = \frac{m}{m+n}$ și $P(\bar{A}) = \frac{n}{m+n}$ (1). Folosind apoi formula probabilității totale obținem:

$$\begin{aligned} P(B) &= P_A(B)P(A) + P_{\bar{A}}(B)P(\bar{A}) = \\ &= \frac{m-1}{m+n-1} \cdot \frac{m}{m+n} + \frac{m}{m+n-1} \cdot \frac{n}{m+n} = \\ &= \frac{m(m+n-1)}{(m+n-1)(m+n)} = \frac{m}{m+n}. \end{aligned}$$

Prin urmare ambii studenți au aceeași șansă de a trage un bilet favorabil.

PROBABILITATI CONDITIONATE

4.

(*Formula lui Bayes*) Fie $(E, \mathcal{P}(E), P)$ un camp de probabilitate si $A_1, A_2, \dots, A_n \in \mathcal{P}(E)$ un sistem complet de evenimente (partitie a spatiului de selectie E). Sa se arate ca pentru orice eveniment $X \in \mathcal{P}(E)$:

$$P(A_k | X) = \frac{P(X | A_k)P(A_k)}{P(X | A_1)P(A_1) + P(X | A_2)P(A_2) + \dots + P(X | A_n)P(A_n)}, k = \overline{1, n}$$

Solutie.

$$P(A_k | X) = \frac{P(X | A_k)P(A_k)}{P(X)} \stackrel{\text{formula probabilitatii totale}}{=} \frac{P(X | A_k)P(A_k)}{P(X | A_1)P(A_1) + P(X | A_2)P(A_2) + \dots + P(X | A_n)P(A_n)}.$$

PROBABILITATI CONDITIONATE

5.

Urna U_1 contine 4 bile albe si 6 bile negre, urna U_2 2 bile albe si 8 negre iar urna U_3 4 bile albe si 1 bila negra.

a. Se alege la intamplare o urna si se extrage o bila. Se constata ca este alba. Care este probabilitatea ca bila extrasa sa fi provenit din urna U_3 ?

b. Se pun toate bilele la un loc si se extrage o bila la intamplare. Se constata ca este alba. Care este probabilitatea ca bila extrasa sa fi provenit din urna U_3 ?

Solutie. Se noteaza cu A_i evenimentul "bila extrasa provine din urna U_i " si B evenimentul "bila extrasa este alba". Folosind formula lui Bayes obtinem:

$$a) P(A_3 | B) = \frac{P(B | A_3)P(A_3)}{P(B | A_1)P(A_1) + P(B | A_2)P(A_2) + P(B | A_3)P(A_3)} =$$

$$\frac{\frac{4}{5} \cdot \frac{1}{3}}{\frac{4}{10} \cdot \frac{1}{3} + \frac{2}{10} \cdot \frac{1}{3} + \frac{4}{5} \cdot \frac{1}{3}} = \frac{4}{7};$$

$$b) P(A_3 | B) = \frac{P(B | A_3)P(A_3)}{P(B | A_1)P(A_1) + P(B | A_2)P(A_2) + P(B | A_3)P(A_3)} =$$

$$\frac{\frac{4}{5} \cdot \frac{5}{25}}{\frac{4}{10} \cdot \frac{10}{25} + \frac{2}{10} \cdot \frac{10}{25} + \frac{4}{5} \cdot \frac{5}{25}} = \frac{2}{5}.$$